

Sundheds- og Ældreministeriet
Holdbergsgade 6
Dk-1057 København K

Høringssvar sendt til:
sum@sum.dk med kopi til lsl@sum.dk og lfi@sum.dk.

Dato: 2. juni 2020

Sagsnr.: 2006660

Dok.nr.:

Sagsbeh.: ABP.DKETIK

Høring over udkast til bekendtgørelse om tandpleje (indførelse af nye bestemmelser om socialtandpleje)

Det Ethiske Råd takker for modtagelse af ovennævnte i høring.

Det Ethiske Råd har noteret sig, at der med finanslovsaftalen 2020 og følgende lovforslag nr. L 160 om forslag til ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang indenfor sundhedsvæsenet, er skabt en adgang til kommunal vederlagsfri socialtandpleje, til de mest socialt udsatte borgere samt en indførelse af klage og erstatningsmuligheder på området tilsvarende de øvrige kommunale tandplejeordninger. Lovforslaget indbefatter en bemyndigelse til at Sundheds- og ældreministeren kan fastsætte nærmere regler på socialtandplejeområdet. Det fremsendte vedrører således indførelsen af de nye bestemmelser om socialtandpleje i bekendtgørelse om tandpleje.

Det Ethiske Råd er optaget af problematikker vedrørende ulighed i sundhedsvæsenet, herunder social ulighed i sundhedsvæsenet. Og mens et besøg ved den praktiserende læge, som udgangspunkt er uden vederlag, forholder det sig anderledes, for så vidt angår et besøg ved tandlægen, når tænderne og mundhulen skal behandles. Det betyder også, at tandsundheden er et af de områder, hvor det kan være patientens økonomiske formåen, der ender med at afgøre, om patienten har mulighed for at tage imod nødvendig behandling. Dette giver en skævvridning mellem de økonomisk bedst stillede og de økonomisk dårligst stillede i samfundet, når det kommer til tandsundheden og den almene voksentandpleje.

Tandsundheden ikke bare har betydning for livskvaliteten, men er også af afgørende betydning for helbredet i almindelighed. En dårlig tandsundhed kan medføre både ubehag og væsentlige smerter. Tyggefunktionen kan forringes på grund af for få tyggeflader eller smerter forbundet med tygning, hvorfor det kan blive helt afgørende for fødeindtag, ernæring og fordøjelse. Infektioner i mundhulen og ubehandlede mund- og tandsygdomme kan i værste fald være livstruende. Eksempelvis kan en absces, i almindelig tale en tandbyld, forringe den

almene sundhedstilstand og medføre blodforgiftning. Derudover kan sygdomsbærende mikroorganismer i mundhulen medføre lungebetændelse hos i forvejen svækkede patienter og det er derfor vigtigt at bevare en god mundhygiejne og tandstatus.¹

Og endelig må også bemærkes, at undersøgelser af mundhulen er vigtige, fordi de også kan afsløre systemiske sygdomme som manifesterer sig oralt, og at tidlig diagnostik af mundhuleforandringer kan bidrage til tidlig diagnose og behandling af disse sygdomme.²

Om end der allerede eksisterer flere tandpleje- og /eller tandpleje-tilskudsordninger³, fremgår det, at netop denne gruppe af borgere med særlige sociale problemer, i form af gadehjemløse samt borgere, der kan benytte herberger, varimestuer, væresteder på grund af hjemløshed, herunder borgere som ikke kan opholde sig i egen bolig jf. servicelovens §§ 104 og 110, enten har svært ved, eller slet ikke gør brug af disse eksisterende tandplejeordninger. Oftest fordi de ikke er i stand til at erlægge den egenbetaling, som følger med de øvrige tandplejeordninger, videre er de ofte hverken i stand til at opsøge hjælp i kommunen i forhold tandpleje og endelig har de svært ved at indgå og holde tandlægeaftaler.

Rådet noterer sig, at man for at imødegå dette, i den foreslåede § 18 indfører, at der ved organiseringen af socialtandplejen, netop skal tages hensyn til målgruppens behov for tilgængelighed, tryghed og fleksibilitet, og at der pålægges kommunalbestyrelsen en pligt til at sikre, at oplysning om tilbuddet når ud til relevante parter og borgere i målgruppen.

For Det Ethiske Råd er det vigtigt, at social ulighed i sundhedsvæsenet udlignes eller forsøges mindsket. Tiltag der skaber mulighed for at sundhedsvæsenet kan organiseres således, at det kan rumme og modtage forskellige typer af patienter, og derved ikke udelader nogen, er afgørende for at udviske ulighed i sundhedsvæsenet.

---

¹ Det følger af Sundhedsstyrelsens udgivelse "Sunde tænder - hele livet".

² En række systemiske sygdomme medfører forandringer i mundhulen. Der gælder blandt andet Immunologiske sygdomme, endokrine sygdomme hæmatologiske tilstande, systemiske infektioner og ernæringsforstyrrelser der kan give mundhuleforandringer. Videre kan diabetes mellitus, hjertesygdom og komplikationer i svangerskab føre til periodontal sygdom. Se www.sundhed.dk.

³ Foreksempel tilbud om omsorgstandpleje og specialtandpleje jf sundhedslovens §§ 131 og 133, samt mulighed for tilskud til nødvendig og helbredsmæssig velbegrunnet tandbehandling og tandpleje efter lov om aktiv socialpolitik for borgere, der modtager hjælp i kontanthjælpssystemet, førtids- eller folkepension m.v. jf. efter §§ 82 og 82 a i lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019, og de sociale pensionslove – lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 982 af 23. september 2019, og lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 983 af 23. september 2019.

Konkret er dette sociale- og sundhedspolitiske tiltag, hvor der er indgået aftale om indhold, omfang, organisering og ressourceanvendelse i den kommunale socialtandpleje, et skridt i denne retning. Kommunernes forpligtelse til at tilbyde akut smertelindrende og funktionsopbyggende tandpleje - som ikke mindst er vederlagsfri - til de mest socialt udsatte borgere, giver en mulighed for at løfte denne sårbare gruppe og mindske ulighed i sundhedsvæsenet.

Rådet vil samtidigt gøre opmærksom på at egenbetalingen fortsat kan være en barriere for andre grupper, herunder folkepensionister.

Rådet ønsker at tilkendegive, at formålet om at øge de mest socialt udsatte borgeres livskvalitet, herunder forbedre mulighederne for deres tandsundhed og derved bidrage til en begrænsning af yderligere marginalisering, findes yderst positivt og rådet hilser således de kommende ændringer og nye bestemmelser velkommen.

Med venlig hilsen
på Det Etske Råds vegne

Anne-Marie Gerdes
Formand